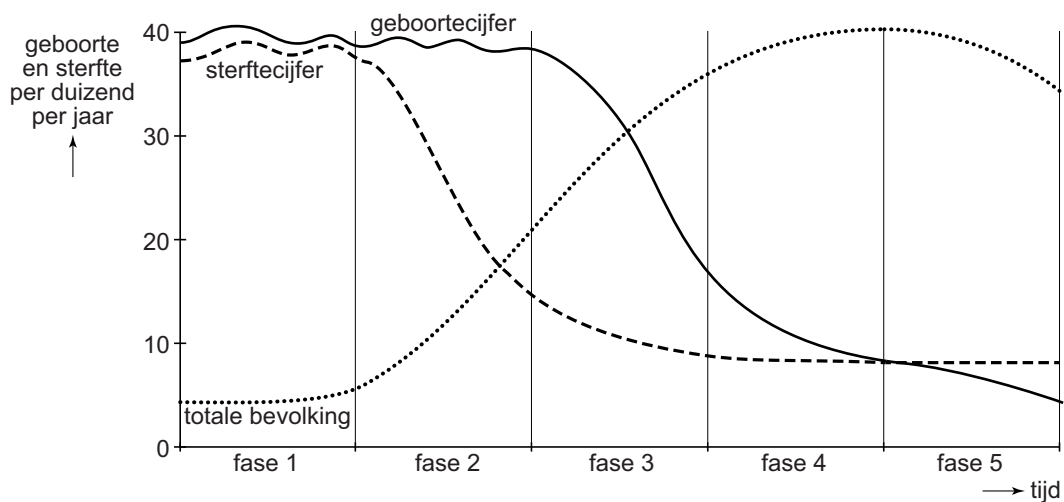

Bevolking en ruimte

bron 32

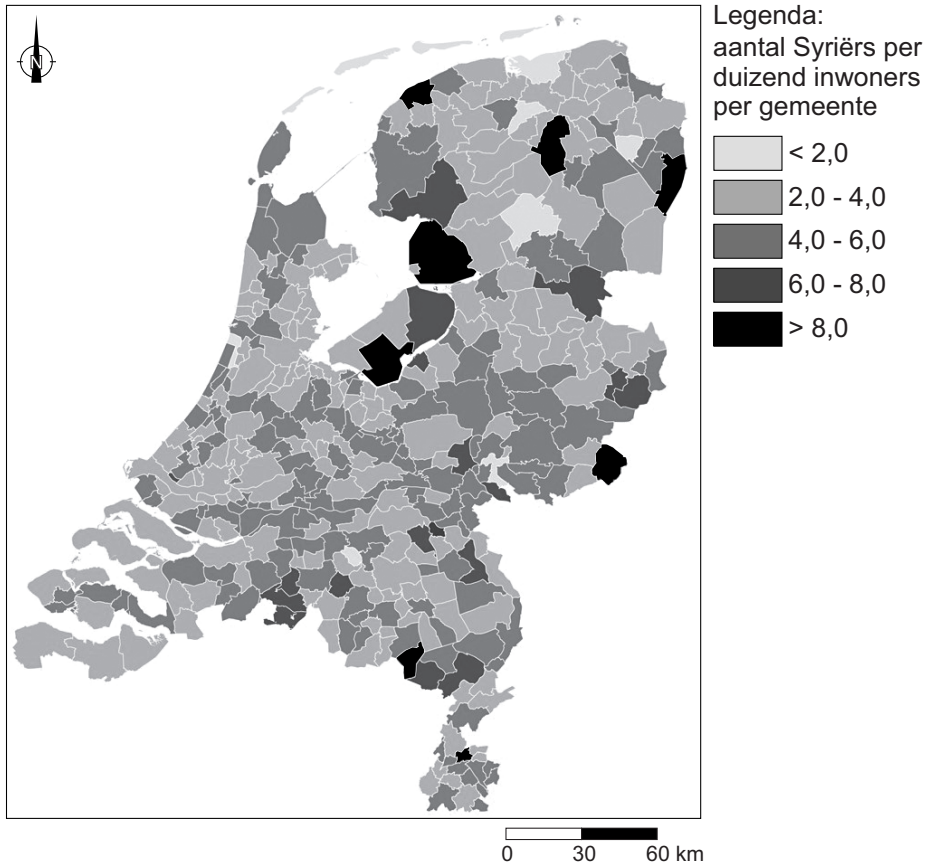
Demografisch transitie model

- 1p 31 Bekijk bron 32.
In 1950 was het geboortecijfer in Nederland 23‰ en het sterftcijfer 8‰.
In welke fase van het demografisch transitie model bevond Nederland zich in 1950?
- A in fase 1
  - B in fase 2
  - C in fase 3
  - D in fase 4
  - E in fase 5
- 2p 32 Bekijk bron 32.
In fase 3 in bron 32 daalt het geboortecijfer.
→ Geef twee oorzaken van deze daling.

bron 33

Aantal inwoners met een Syrische migratie-achtergrond per duizend inwoners per gemeente in 2017

1p 33

Bekijk bron 33.

Mensen met een Syrische migratie-achtergrond zijn in verschillende delen van Nederland gehuisvest.

Over mensen met een Syrische migratie-achtergrond worden twee uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: in het Groene Hart wonen per duizend inwoners meer mensen met een Syrische migratie-achtergrond dan in Flevoland.

Uitspraak 2: de komst van de Syrische vluchtelingen zorgt voor een toename van de vergrijzing in Nederland.

→ Neem de cijfers 1 en 2 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.

bron 34

Grootste migrantengroepen in Nederland naar achtergrond, 2016

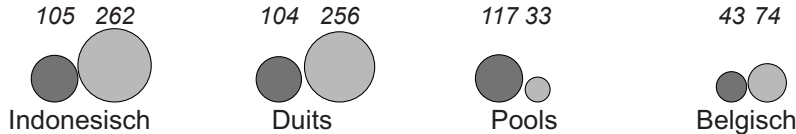
niet-westers

vluchtelingengroepen

westers

Legenda:

2p 34 Bekijk bron 34.

De eerste generatie migranten is in het land van herkomst geboren en als migrant naar Nederland gekomen. De tweede generatie bestaat uit de kinderen van de eerste generatie. Zij zijn in Nederland geboren.

Westerse migranten zijn migranten met als migratie-achtergrond een land in Europa (behalve Turkije), Noord-Amerika en Oceanië, Indonesië en Japan.

Over bron 34 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: de tweede generatie van de vluchtelingengroepen uit bron 34 is klein, omdat deze vluchtelingengroepen nog maar kort in Nederland wonen.

Uitspraak 2: een aantal migrantengroepen heeft te maken met het koloniale verleden van Nederland.

Uitspraak 3: behalve werk is de geografische ligging een belangrijke reden dat er meer Duitsers dan Polen in Nederland wonen.

→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.

bron 35

Bevolkingskrimp in het oosten van Duitsland

Uit onderzoek blijkt dat steeds meer Duitsers in de stad gaan wonen. Dit betekent niet dat in elke Duitse stad de bevolking toeneemt. De steden in het oosten van Duitsland: Chemnitz, Halle, Rostock en Maagdenburg krijgen binnenkort zelfs te maken met een dalend bevolkingsaantal.

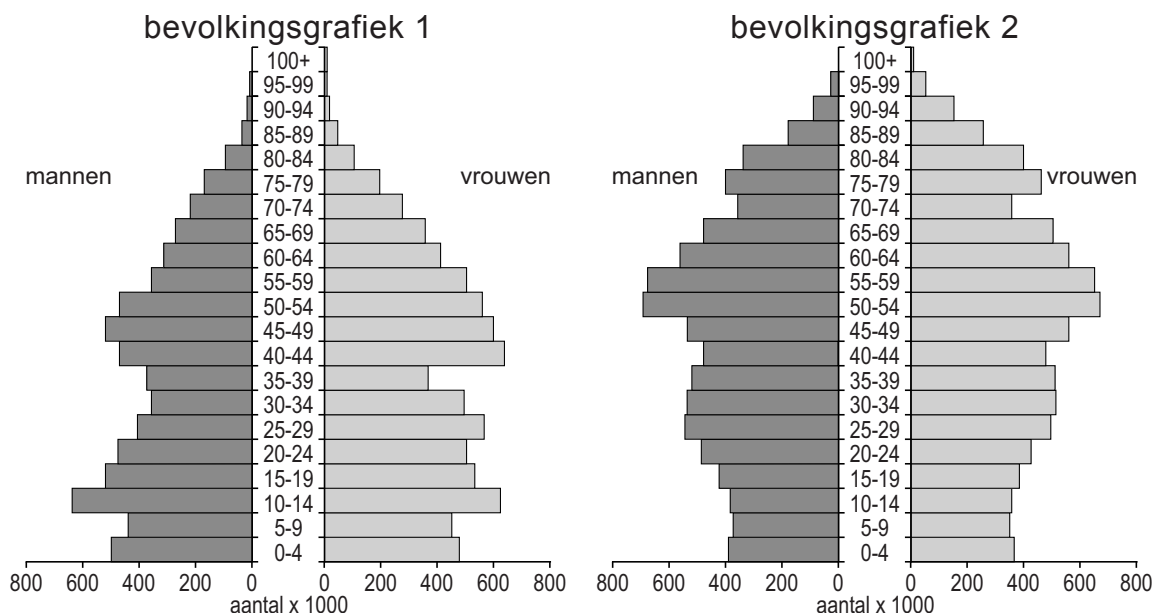
2p **35** Lees bron 35.

In de meeste steden in het oosten van Duitsland daalt het bevolkingsaantal. Dit komt vooral omdat er een vertrekoverschot is.

→ Geef twee oorzaken waardoor veel steden in het oosten van Duitsland een vertrekoverschot hebben.

bron 36

Twee bevolkingsgrafieken van Duitsland

1p **36** Bekijk bron 36.

De bevolkingsgrafieken zijn van 1950 en 2015.

→ Beargumenteer welke bevolkingsgrafiek van 1950 is.

Doe het zo:

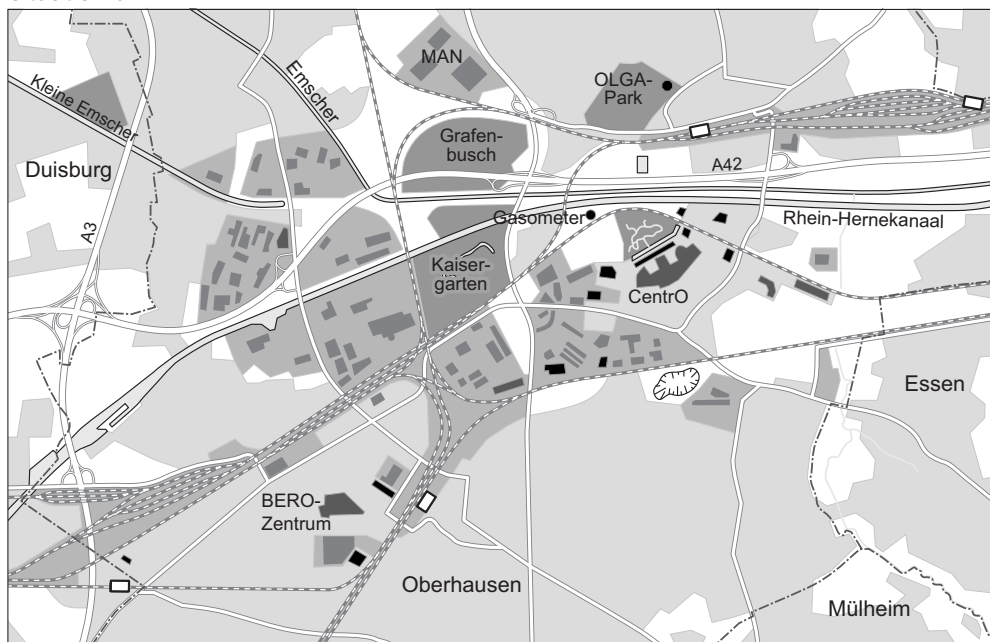
- Kies eerst bevolkingsgrafiek 1 of bevolkingsgrafiek 2.
- Geef daarna een argument voor de keuze.

bron 37
Stedelijke vernieuwing, Oberhausen (Duitsland)

situatie rond 1970

situatie nu

Legenda:

industrieterrein	spoorweg met station	herbestemming
stedelijke bebouwing	mijnbouwterrein	winkels
park	stortberg	horeca, vrije tijd, cultuur
gemeentegrens		

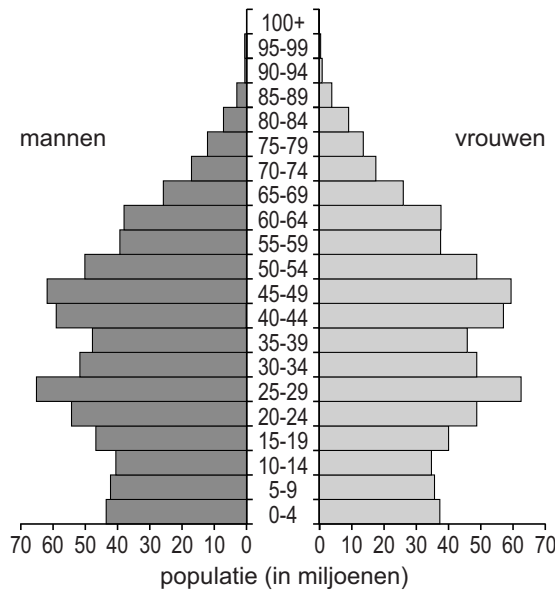
2p **37** Bekijk bron 37.

Eén van de doelstellingen van stedelijke vernieuwing is dat de ruimtelijke kwaliteit verbetert.

→ Geef met behulp van bron 37 twee aanwijzingen dat het in Oberhausen gelukt is om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren.

bron 38

Bevolkingsgrafiek China, 2015

bron 39

Jonge Chinese mannen

07-02-2016 - Morgen is het Chinees Nieuwjaar, de grootste feestdag van China. Vanwege de viering van dit feest lopen steden leeg en de dorpen op het platteland lopen vol. Alle Chinese jonge mannen krijgen aan tafel één vraag van hun ouders: "Heb je al een vriendin?".

- 1p 38 Bekijk bron 38 en lees bron 39.
→ Noem met behulp van bron 38 de demografische reden waarom veel jonge Chinese mannen geen partner hebben.

bron 40

Shanghai 2016

In 1845 was Shanghai een vissersdorpje aan zee. Nu is het met 23 miljoen inwoners een van de drie grootste steden ter wereld. De grenzen aan de groei zijn bereikt. Volgens staatsmedia lijdt de stad aan de 'grottestadsziekte' congestie.

- 1p 39 Lees bron 40.
Door de infrastructuur aan te passen kan de congestie en de luchtvervuiling in Shanghai verminderd worden.
→ Noem een voorbeeld van een aanpassing van de infrastructuur in Shanghai die kan leiden tot minder congestie en minder luchtvervuiling in de stad.

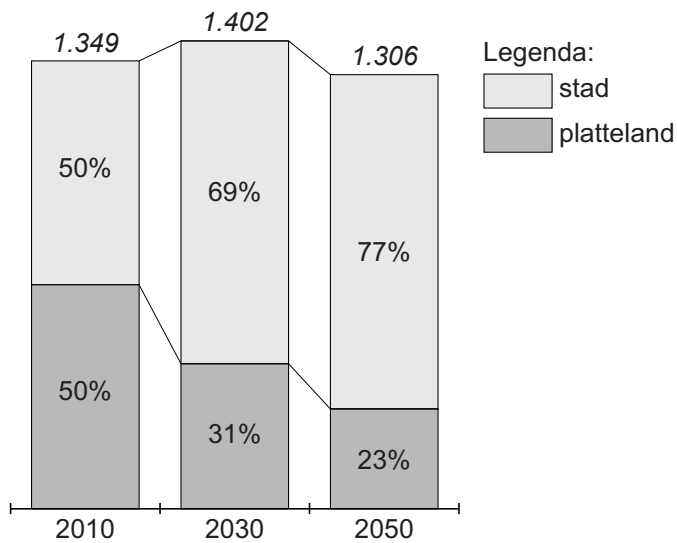
bron 41

De 'Rat Community'

De snelle groei van Beijing heeft ook minder leuke kanten. Vijf procent van de inwoners, bekend als de 'Rat Community', woont noodgedwongen in een piepkleine ondergrondse ruimte. Het wordt de 'rattengemeenschap' genoemd, omdat ze net als ratten ondergronds wonen. Ze hebben niet veel meer dan een stapelbed en delen een kamer met tientallen anderen. Sommigen lieten hun gezin achter op het platteland.

bron 42

Stedelijke bevolking en plattelandsbevolking China in 2010, 2030 en 2050

1p 40 Lees bron 41 en bekijk bron 42.

Het is onzeker of het aantal inwoners van de 'Rat Communities' in China in de toekomst zal toenemen of afnemen.

→ Beargumenteer of het aantal inwoners van de 'Rat Communities' zal toenemen of afnemen.

Doe het zo:

- Kies eerst toenemen of afnemen.
- Geef daarna een argument voor de keuze.

bron 43

Hutongs in Beijing

Hutongs verdwijnen sinds de jaren vijftig in een hoog tempo. Volgens het toeristenbureau China Vista waren er in 1944 nog 32.000 hutongs in Beijing. In 2010 waren dat er nog maar 990. Jojje startte samen met zijn Chinese vriend Vencent Houhou een project om de hutongs te redden. Samen maken ze een fotoboek met verhalen en foto's uit acht verschillende hutongs in Beijing. Ze hopen Chinezen hiermee te laten zien hoe mooi en belangrijk de wijken zijn.

bron 44

Tekst met keuzemogelijkheden

In een hutong is er ... **1** ... (veel / weinig) sociale controle. In een hutong is er sprake van een ... **2** ... (hoge / lage) participatie van de mensen in de wijk. De bevolkingsdichtheid is in een hutong ... **3** ... (hoger / lager) dan in de nieuwe hoogbouw aan de rand van de stad.

- 2p **41** Lees bron 43 en bron 44.
In de tekst van bron 44 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.
→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.

bron 45
Shanghai en omgeving

1p 42 Bekijk bron 45.

De containerhaven van Shanghai ligt op een gunstige plek.

→ Geef, naast de ligging aan de kust, een aanwijzing uit de kaart waaruit blijkt dat de ligging van de containerhaven gunstig is.

bron 46

Grootste containerhavens ter wereld, 2012

	haven	aantal containers (in miljoen teu*)	procentuele groei ten opzicht van 2011 (in %)
1	Shanghai	32,5	+2,5
2	Singapore	31,6	+5,9
3	Hongkong	23,1	-5,2
4	Shenzhen	22,9	+1,6
5	Busan	17,0	+5,5
6	Ningbo	15,7	+4,5
7	Guangzhou	14,7	+2,2
8	Qingdao	14,6	+10,6
9	Dubai	13,3	+2,3
10	Tianjin	12,3	+6,2
11	Rotterdam	11,9	0,0

*teu = standaardcontainer (Twenty foot Equivalent Unit)

1p 43

Bekijk bron 46.

Er staan veel Chinese containerhavens in de top tien van grootste containerhavens.

Welke beroepssector in China zorgt voor de grootste groei van de containerhavens?

- A de primaire sector (de land- en tuinbouw)
- B de secundaire sector (de industrie)
- C de tertiaire sector (de dienstensector)
- D de kwartaire sector (de niet-commerciële dienstensector)

bron 47

Reisverslag

Van oudsher leven Chinezen het liefst in een overzichtelijke sociale gemeenschap, waarin ze iedereen kennen en vreemdelingen direct opvallen. De traditionele wijken vormden een levendige gemeenschap, waarbinnen plaats was voor winkeltjes, restaurantjes en veel leven op straat. In moderne Chinese woonwijken wordt geprobeerd de kleinschaligheid en het afgesloten karakter te behouden. De moderne wijken zijn afgesloten en er staan bewakers bij de ingang. Deze moderne variant op de traditionele Chinese woonwijk is te groot om echt een gemeenschap te vormen en bestaat alleen maar uit woningen; je ziet werkelijk niemand op straat.

1p 44 Lees bron 47.

Welk begrip hoort bij de **moderne** Chinese woonwijk in bron 47?

- A concessiegebied
- B gated community
- C hutong
- D meerkernen-groeimodel

bron 48

Skyline Shanghai 1990 en 2010

- 1p 45 Bekijk bron 48.
In bron 48 zijn de veranderingen in Shanghai goed te zien.
→ Geef een **economische** reden waarom het in Shanghai noodzakelijk is om steeds meer te kiezen voor hoogbouw.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.